ECLI:LV:KURT:2021:0604.11151037520.2.S
Lieta Nr.11151037520

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā
Ventspilī 2021.gada 4.jūnijā

Kurzemes rajona tiesa
tiesnese Guna Troika
piedaloties prokurorei Inetai Vīnšteinai
atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas un 125.panta trešās daļas un /pers. B/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 313.panta otrās daļas.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ tīši iznīcināja svešu mantu.

2020.gada 27.maijā ap plkst.22.44, /pers. A/, atrodoties /vieta/, /adrese/, /vieta/, būdams aizturēts par administratīva pārkāpuma izdarīšanu, dusmu uzplūdā, ar rokām, kuras bija saslēgtas roku dzelžos, mērķtiecīgi tīši vienu reizi iesita pa koronavīrusa Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai uz galda uzstādīto 2000x1000 mm izmēra polistirola plāksni, tādā veidā sasita to tā, ka tā vairs nebija izmantojama pēc tās nozīmes un nebija atjaunojama.

Tādā veidā /pers. A/ tīši iznīcināja Nodrošinājuma valsts aģentūrai piederošo mantu, konkrēti, polistirola plāksni 49,20 EUR vērtībā.

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā.

[2] /pers. A/ tīši nodarīja smagu miesas bojājumu, kas vainīgā neuzmanības dēļ bijis par iemeslu cietušā nāvei.

2020.gada jūnijā, pirmstiesas izmeklēšanā konkrēti nenoskaidrotā datumā un laikā, /pers. A/, būdams alkohola ietekmē, atrodoties Ventspilī, pagalmā pie mājas /adrese A/, iespējams savstarpēja konflikta laikā ar /pers. C/, dusmu uzplūdā, ar nodomu nodarīt miesas bojājumus, vairākkārt ar dūri un elkoni tīši iesita /pers. C/ pa galvu sejas rajonā. No saņemtajiem sitieniem /pers. C/ nokrita uz zemes ar muguras daļu pret zemi un seju vērstu uz augšu. Pēc kā /pers. A/ uzsēdās uz /pers. C/ ķermeņa un spēcīgu dusmu pārņemts, intensīvi, spēcīgi vairākkārtēji sita ar dūri uz muguras guļošajam /pers. C/ pa kaklu un galvu sejas rajonā, kas ir cilvēka ķermeņa daļa, kurā atrodas dzīvībai svarīgi orgāni. Bez tam, /pers. A/ izdarīja vairākus sitienus ar dūri vai kāju /pers. C/ arī pa ķermeni - krūšu un ribu rajonā. Kopumā /pers. A/ izdarīja ne mazāk kā septiņus sitienus /pers. C/ pa dažādam ķermeņa daļām. Pēc izdarītajiem sitieniem /pers. A/ pavilka nedaudz nostāk /pers. C/ ķermeni un aizgāja projām, atstājot cietušo guļus stāvoklī uz zemes. Kad, aptuveni pēc stundas, /pers. A/ atgriezās pie cietušā, tad saprata, ka /pers. C/ vairs neelpo un ir miris.

Pēc tam, /pers. A/, nolūkā slēpt sava noziedzīgā nodarījuma pēdas, aizgāja līdz blakus esošajai mājai /adrese B/, kur izstāstīja paziņam /pers. B/, ka tīši ir nodarījis /pers. C/ miesas bojājumus, kuru rezultātā iestājusies /pers. C/ nāve un vienojās ar /pers. B/, ka līķi nepieciešams noslēpt. Pēc kā /pers. A/ un /pers. B/ aizgāja līdz /pers. C/ līķim, kurš atradās pagalmā pie mājas /adrese A/ un abi kopā līķi pārvietoja uz netālu esošajiem krūmiem, kas atrodas pie /vieta/ "/Nosaukums/" /adrese C/, aizmugurējās sienas, kur līķi atstāja, savstarpēji vienojoties, ka līķi apraks nākošajā dienā, kad /pers. A/ atnesīs lāpstu ar ko izrakt bedri.

Nākošajā dienā, /pers. A/ ar nodomu paslēpt /pers. C/ līķi, satikās ar /pers. B/ un aizgāja līdz /vieta/ "/Nosaukums/" aizmugurējai sienai /adrese C/. Tur /pers. A/ ar līdzi paņemto, lāpstu raka bedri, bet /pers. B/ tikmēr ar ratiņiem veda klāt pie bedres šīfera loksnes, lai ar tām pēc tam varētu apklāt aizraktās bedres vietu. Kad bedre bija izrakta, tad /pers. A/ un /pers. B/ kopā pārvietoja /pers. C/ līķi no krūmiem līdz izraktajai bedrei, kur /pers. A/ līķi ievietoja bedrē un ar lāpstu aizraka ciet šo bedri. Kad bedre bija aizrakta, tad /pers. A/ un /pers. B/ aizraktajai bedrei pa virsu salika šīfera lokšņu gabalus, lai tādējādi padarītu to mazāk pamanāmu.

/pers. A/ tīši izdarīto sitienu rezultātā /pers. C/ konstatēti miesas bojājumi: sejas skeletu veidojošo kaulu lūzumi: deguna atveres labās puses malas atlūzums, augšžokļa kaula kreisās puses 3.zoba traumatisks zaudējums, kreisā vaiga kaula-deniņu kaula izauguma dubultlūzums, apakšžokļa kaula kreisā zara lūzums un labās puses kakliņa lūzums; mēles kaula un balsenes skrimšļu lūzumi: mēles kaula labā un kreisā raga lūzums, vairogskrimšļa augšējā labā un kreisā raga lūzums, vairogskrimšļa plātnīšu lūzums; krūšu kaula-labās puses ribu lūzumi: krūšu kaula roktura lūzumi, labās puses 1.-3. ribu lūzumi.

Atbilstoši dzīvo personu miesas bojājumu noteikšanas un novērtēšanas kritērijiem, katrs atsevišķi no augstāk norādītajiem miesas bojājumiem var tikt pieskaitīts vidēja smaguma miesas bojājumiem, kā izsaucošiem ilgstošu veselības traucējumu, kas pārsniedz 21 dienu un tie izveidojušies vismaz septiņu traumatisku iedarbību rezultātā ar cietu trulu priekšmetu (-tiem), iespējams pie lēmumā norādītajiem apstākļiem, vīrieša dzīves laikā, neilgi pirms nāves iestāšanās. Ņemot vērā konstatētos masīvos kakla orgānu bojājumus (mēles kaula labā un kreisā raga lūzums, vairogskrimšļa augšējā labā un kreisā raga lūzums, vairogskrimšļa plātnīšu lūzums), nevar izslēgt, ka tie varēja izraisīt elpošanas funkciju traucējumus ar sekojošu asfiksiju un ņemot vērā dzīvo personu miesas bojājumu noteikšanas un novērtēšanas kritērijus, tie var tikt piešķirināti smagiem miesas bojājumiem, kas bīstami dzīvībai, un varēja izraisīt nāves iestāšanos.

/pers. A/, intensīvi un spēcīgi izdarot tīšus sitienus pa dzīvībai svarīgiem orgāniem-galvas un kakla rajonā, apzinājās savas darbības raksturu, paredzēja smagu miesas bojājumu iestāšanos un neskatoties uz to, ka /pers. A/ nevēlējās /pers. C/ nāves iestāšanos, pēc nodarījuma apstākļiem viņam vajadzēja un viņš varēja paredzēt šādu seku iestāšanos, bet vieglprātīgi paļāvās, ka /pers. C/ nāve neiestāsies.

Tādējādi /pers. A/ tīši nodarīja /pers. C/ tādu miesas bojājumu, kas bīstams dzīvībai (smagu miesas bojājumu) un kas viņa neuzmanības dēļ bija par iemeslu /pers. C/ nāvei.

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā.

[3] /pers. B/ izdarīja nozieguma pēdu iepriekš neapsolītu slēpšanu, ja slēpjamais noziegums ir sevišķi smags.

2020.gada jūnijā, pirmstiesas izmeklēšanā konkrēti nenoskaidrotā datumā un laikā, /pers. B/, uzzinot, ka /pers. A/ tīši ir nodarījis /pers. C/ miesas bojājumus, kuru rezultātā iestājusies /pers. C/ nāve, un apzinoties, ka tādejādi /pers. A/ ir izdarījis sevišķi smagu noziegumu, vienojās ar /pers. A/ par nozieguma pēdu– /pers. C/ līķa – noslēpšanu, lai slēptu /pers. A/ izdarītā nozieguma pēdas, kura izdarīšanā pats nepiedalījās. Lai realizētu noziedzīgo nodomu, /pers. B/ un /pers. A/ aizgāja līdz /pers. C/ līķim, kurš atradās pagalmā pie mājas /adrese A/, un abi kopā līķi pārvietoja uz netālu esošajiem krūmiem, kas atrodas pie /vieta/ "/Nosaukums/" /adrese C/ aizmugurējās sienas, kur līķi atstāja, savstarpēji vienojoties, ka līķi apraks nākošajā dienā, kad /pers. A/ atnesīs lāpstu, ar ko izrakt bedri.

Nākošajā dienā /pers. B/, turpinot realizēt savu noziedzīgo nodomu paslēpt /pers. C/ līķi, satikās ar noziedzīgā nodarījuma izdarītāju /pers. A/. Pēc kā /pers. A/ aizgāja līdz /vieta/ "/Nosaukums/" aizmugurējai sienai /adrese C/, kur /pers. A/ ar līdzi paņemto lāpstu raka bedri, bet /pers. B/ tikmēr ar ratiņiem veda klāt pie bedres šīfera loksnes, lai ar tām pēc tam varētu apklāt aizraktās bedres vietu. Kad bedre bija izrakta, tad /pers. A/ un /pers. B/ kopā pārvietoja /pers. C/ līķi no krūmiem līdz izraktajai bedrei, kur /pers. A/ līķi ievietoja bedrē un ar lāpstu aizraka ciet šo bedri. Pēc tam /pers. A/ un /pers. B/ aizraktajai bedrei pa virsu salika šīfera lokšņu gabalus, lai tādējādi svaigi aizraktu bedri padarītu mazāk pamanāmu.

Ar savām darbībām /pers. B/ apzināti veica sevišķi smaga nozieguma pēdu iepriekš neapsolītu slēpšanu.

Ar savām darbībām /pers. B/ ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 313.panta otrajā daļā.

Motīvu daļa

[4] Tiesas izmeklēšanā apsūdzētais /pers. A/ savu vainu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas (sprieduma [1] punkts) atzina pilnībā, cietušās Nodrošinājuma valsts aģentūras pieteikto kaitējuma kompensāciju par mantisko zaudējumu 71,33 euro atzina pilnībā, izdarīto nožēloja, lūdza izmeklēšanā pierādījumu pārbaudi neveikt.

/pers. A/ savu vainu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā pēc Krimināllikuma 125.panta trešās daļas (sprieduma [2] punkts) atzina pilnībā, izdarīto nožēloja, lūdza izmeklēšanā pierādījumu pārbaudi neveikt (lietas 2.sējuma 211.lapa).

[4.1] Tiesas izmeklēšanā apsūdzētais /pers. B/ savu vainu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā pēc Krimināllikuma 313.panta otrās daļas (sprieduma [3] punkts) atzina pilnībā, izdarīto nožēloja, lūdza izmeklēšanā pierādījumu pārbaudi neveikt (lietas 2.sējuma 212.lapa).

[5] Tiesa, izskaidrojot procesā iesaistītajām personām pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas atbilstoši Kriminālprocesa likuma 499.panta nosacījumiem, nolēma lietā neveikt pierādījumu pārbaudi, jo tiesa ir pārliecinājusies, ka apsūdzētā /pers. A/ vaina ir pilnībā pierādīta, ka /pers. A/ tīši iznīcināja svešu mantu, un viņa darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas, kā arī /pers. A/ tīši nodarīja smagu miesas bojājumu, kas vainīgā neuzmanības dēļ bijis par iemeslu cietušā nāvei, un viņa darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 125.panta trešās daļas, līdz ar to /pers. A/ ir atzīstams par vainīgu un sodāms par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas un 125.panta trešās daļas.

Tāpat tiesa ir pārliecinājusies, ka apsūdzētā /pers. B/ vaina ir pilnībā pierādīta, /pers. B/ izdarīja nozieguma pēdu iepriekš neapsolītu slēpšanu, ja slēpjamais noziegums ir sevišķi smags, un viņa darbības ir pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 313.panta otrās daļas, līdz ar to /pers. B/ ir atzīstams par vainīgu un sodāms par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu pēc Krimināllikuma 313.panta otrās daļas.

[5.1] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 469.panta otro daļu lieta tika iztiesāta bez cietušā Nodrošinājuma valsts aģentūras pārstāvja klātbūtnes.

[5.2] Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 527.panta trešās daļas nosacījumiem, pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešams.

[6] Izvērtējot apsūdzētajiem /pers. A/ un /pers. B/ nosakāmo sodu veidu un mēru par katru noziedzīgo nodarījumu saskaņā ar Krimināllikuma 35. un 46.panta nosacījumiem, tiesa ņem vērā izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu, apsūdzēto atbildību ietekmējošo apstākļu esamību, kā arī apsūdzēto personību raksturojošās ziņas.

[6.1] Tāpat, nosakot apsūdzētajiem sodu, tiesa ņem vērā, ka /pers. A/ un /pers. B/ ir izmantojuši Kriminālprocesa likuma 21.pantā paredzētās tiesības uz sadarbību ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto personu, kas izpaudusies vienkāršāka procesa veida izvēlē, tādā veidā nodrošinot efektīvāku krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu, taču tas nav atzīstams par patstāvīgu atbildību mīkstinošu apstākli Krimināllikuma 47.panta izpratnē, bet tiek ņemts vērā pie soda noteikšanas, jo atbilstoši Kriminālprocesa likuma 499.pantam – viens no kritērijiem, lai krimināllietu varētu izskatīt bez pierādījumu pārbaudes, ir apsūdzētā vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana.

[7] Apsūdzētajam /pers. A/ nosakāmais soda veids un mērs.

[7.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētā /pers. A/ izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas [1] klasificējams kā mazāk smags noziegums, ar kuru apdraudētas cietušā mantiskās intereses, nodarot reālu materiālu zaudējumu, kurš nav atlīdzināts. Kaitējums nodarīts nelielā apmērā.

Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas sankcija par konkrētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu paredz sodu ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai piespiedu darbu, vai naudas sodu.

[7.2] Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta piektās daļas nosacījumiem /pers. A/ izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 125.panta trešās daļas [2], klasificējams kā sevišķi smags noziegums.

Krimināllikuma 125.panta trešās daļas sankcija par konkrētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu paredz sodu ar brīvības atņemšanu uz laiku no trim līdz piecpadsmit gadiem, konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas, un ar probācijas uzraudzību uz laiku līdz trim gadiem.

[7.3] Tiesa ņem vērā, ka /pers. A/ izdarītais nodarījums raksturojams kā vardarbīgs un bija vērsts pret cietušā veselību, jo saistīts ar miesas bojājumu nodarīšanu, kas bīstami dzīvībai un kas /pers. A/ neuzmanības dēļ bija par iemeslu cietušā nāvei. Turklāt noziedzīgais nodarījums ir ar augustu sabiedriskās drošības apdraudējuma un bīstamības pakāpi, jo ir bijis vērsts pret personas veselību un dzīvību.

[7.4] Vērtējot /pers. A/ personību, tiesas sēdē pārbaudot personu raksturojošu informāciju, noskaidrots, ka apsūdzētajam ir 8 klašu izglītība, apgādājamo nav, bez noteiktas dzīvesvietas, bez noteiktas nodarbošanās, šobrīd atrodas apcietinājumā.

Tiesas sēdē apsūdzētais /pers. A/ papildus norādīja, ka viņam ir piešķirta 3.grupas invaliditāte, izdarīto nožēlo, cietumā apmeklē psihologa konsultācijas un risina alkohola atkarības problēmu, vēlas mainīt savu dzīvi.

[7.5] Tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais /pers. A/ iepriekš vairākkārt kriminālī sodīts, pēdējo reizi notiesāts ar Kurzemes rajona tiesas 2020.gada 28.janvāra spriedumu par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu pēc Krimināllikuma 230.panta pirmās daļas un sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) mēnesi un ar probācijas uzraudzību uz 1 (vienu) gadu. Spriedums stājies spēkā 2020.gada 14.februārī (lietas 2.sējuma 112.lapa).

[7.6] Par apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošu apstākli attiecībā uz viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas [1] saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu tiesa atzīst to, ka viņš izdarītajā vaļsirdīgi atzinies un nožēlo izdarīto, kā arī atzinis cietušās

Nodrošinājuma valsts aģentūra pieteikto kaitējuma kompensāciju.

Par apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošu apstākli attiecībā uz viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 125.panta trešās daļas [2] saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 1.punktu tiesa atzīst to, ka /pers. A/ pieteicies par vainīgu, vaļsirdīgi atzinies un nožēlojis izdarīto.

[7.7] Par apsūdzētā /pers. A/ atbildību pastiprinošu apstākli attiecībā uz viņam inkriminētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem [1] un [2] saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu tiesa atzīst to, ka noziedzīgie nodarījumi veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 12.punktu Par apsūdzētā /pers. A/ atbildību pastiprinošu apstākli attiecībā uz viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 125.panta trešās daļas [2] tiesa atzīst to, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts alkohola ietekmē.

[7.8] Atbilstoši Krimināllikuma 35.pantā definētajam soda mērķim un, ievērojot Krimināllikuma 46.panta otrajā daļā noteiktos soda noteikšanas vispārīgos principus, tiesa atzīst, ka /pers. A/ par noziedzīgu nodarījumu pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas [1] sodāms ar īslaicīgu brīvības sodu, un par noziedzīgu nodarījumu pēc Krimināllikuma 125.panta trešās daļas [2] sodāms ar brīvības atņemšanas sodu.

Tiesa, vērtējot lietā esošās ziņas par apsūdzētā personību kopsakarā ar viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu raksturu un radīto kaitējumu, konstatē, ka Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas sankcijā paredzētie alternatīvie soda veidi nevar pietiekoši motivēt apsūdzēto mainīt savu uzvedību un aizsargāt sabiedrības drošību.

Tiesa uzskata, ka brīvības atņemšanai alternatīvu soda veidu noteikšana nesasniegs soda mērķi sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, jo šādā gadījumā vainīgā persona netiks pakļauta soda piespiedu ietekmei un ar to saistītajiem ierobežojumiem tādā mērā, kas atbilstu noziedzīgo nodarījumu raksturam un radītajam kaitējumam.

[7.8.1] Apsūdzētais iepriekš sodīts par cietsirdīgu izturēšanos pret dzīvniekiem. No lietas materiālos esošajām ziņām konstatējams, ka apsūdzētais vairakkārt pārkāpis papildsoda policijas kontroles noteikumus. Noziedzīgie nodarījumi, turklāt īsā laika periodā, šajā lietā izdarīti nedzēstas sodāmības laikā, kas ļauj izdarīt objektīvu secinājumu, ka iepriekš noteiktie kriminālsodi nav bijuši pietiekami efektīvi resocializācijas pasākumu īstenošanā. Minētie apstākļi norāda uz apsūdzētā veikto prettiesisko darbību raksturu.

Tiesa atzīst, ka soda speciālā un ģenerālā prevencija sasniedzama, apsūdzēto izolējot no sabiedrības, nolūkā panākt viņa rīcības pārvērtēšanu, kā arī pārliecības nostiprināšanos citās personās, ka valsts ar pietiekamu bardzību vēršas pret sabiedrības locekļu tiesību uz dzīvību un veselību aizstāvību. Apsūdzētā prettiesisko darbību dēļ, apdraudot personas veselību, ir atņemta personas dzīvība – iestājušās vissmagākās neatgriezeniskās sekas.

[7.8.2] Apsūdzētais /pers. A/ noziedzīgo nodarījumu izskatāmajā kriminālprocesā ir izdarījis neizciesta papildsoda – probācijas uzraudzības laikā. Minētais norāda uz apsūdzētā negatīvo attieksmi pret likumu ievērošanu un pamato nepieciešamību piemērot bargāku sodu krimināls oda mērķu sasniegšanai. Noziedzīgo nodarījumu [2] izskatāmajā lietā apsūdzētais izdarījis alkohola ietekmē.

Brīvības atņemšanas sods par izdarītajiem noziegumiem ir atzīstams par sekām, kuras, ņemot vērā apsūdzētā personību, viņam bija jāzina un ar tām jārēķinās. Apsūdzētā izvēle nedzēstas sodāmības laikā par iepriekš izdarītu noziedzīgu nodarījumu izdarīt jaunus noziegumus, turklāt vienu no tiem sevišķi smagu, norāda uz viņa vieglprātīgo attieksmi pret likumu ievērošanu un neliecina par vēlēšanos mainīt savu uzvedību.

Ievērojot minētos apstākļus, apsūdzētajam noteiktais sods reālas brīvības atņemšanas veidā par katru noziedzīgo nodarījumu atzīstams par atbilstošu ne tikai ar noziedzīgiem nodarījumiem radītajam kaitējumam, bet arī noziedzīgo nodarījumu raksturam un apsūdzētā personībai.

[7.9] Atbilstoši Krimināllikuma 40.panta otrajā daļā noteiktajam piespiedu darbs nav piemērojams darbnespējīgām personām.

Lai gan Krimināllikumā nav konkrēti paskaidrots, kādas personas atzīstamas par darbnespējīgām, atbilstoši juridiskajā literatūrā noteiktajam, darbnespējīgas personas ir invalīdi, pensionāri, grūtnieces u.c. (skat. U.Krastiņš, V.Liholaja. Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa (I-VIII2 nodaļa. Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu nama aģentūra, 2018., 174.lpp.).

Šāda atziņa nostiprināta arī Augstākās tiesas judikatūrā (skat. Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 8.novembra lēmumu lietā Nr.SKK-J-571/2007, Augstākās tiesas 2014.gada 16.jūnija lēmumu lietā Nr.SKK-0154/2014, Augstākās tiesas 2017.gda 20.janvāra lēmumā lietā Nr.SKK-J-44/2017).

Analizējot normatīvos aktus, kas regulē darba tiesiskās attiecības, sociālo aizsardzību, var secināt, ka noteikts vecums, slimība, invaliditāte, maternitāte pilnīgi atņem, vai daļēji ierobežo personas spēju strādāt un tāpēc šādām personām nepieciešama sociālā aizsardzība. Pienākuma uzlikšana strādāt var nelabvēlīgi ietekmēt šo personu veselības stāvokli. Personām, kurām piešķirta invaliditāte, pēc savām iespējām un vēlmēm ir tiesības strādāt, bet valsts nevar uzlikt par pienākumu un piespiest invalīdam kā darbnespējīgai personai strādāt.

[7.10] Tiesa, izvērtējot lietā esošās ziņas par apsūdzētā veselības stāvokli, secina, ka tiesas rīcībā nav informācijas par tādu apsūdzētā veselības stāvokli, kas liegtu izciest sodu brīvības atņemšanas iestādē. Nepieciešamības gadījumā apsūdzētajam ir iespēja saņemt medicīnisko aprūpi saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 2.jūnija noteikumiem Nr.276 "Apcietināto un notiesāto personu veselības aprūpes īstenošanas kārtība".

Turklāt tiesa ņem vērā Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu prakses apkopojumu, kurā cita starpā norādīts – lai novērstu noziedzīgu nodarījumu recidīvu, krimināls odam jābūt tādam, kas orientēts uz likumpārkāpēja sociālo adoptāciju un resocializāciju, kā arī tādam, kas sekmē noziedzīgu nodarījumu veicinošo faktoru novēršanu (mazināšanu). Atbildību pastiprinošu apstākļu esamība ir pamats bargāka soda piemērošanai salīdzinājumā ar sodu, kāds būtu piespriežams, šādus apstākļus nekonstatējot.

[7.11] Tiesa atzīst, ka sodu individualizējot, lai nodrošinātu notiesātās personas uzvedības uzraudzību, sekmētu šīs personas resocializāciju un novērstu jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, /pers. A/ nosakāms arī papildsods probācijas uzraudzība uz 2 gadiem. Tiesa secina, ka atrašanās probācijas uzraudzībā, kuras laikā viņam tiks noteikti gan pienākumi, gan arī /pers. A/ tiks iesaistīts viņam piemērotākās resocializācijas programmās, veicinās apsūdzētā resocializāciju, nodrošinot labāku izpratni par noziedzīgo nodarījumu kaitīgajām sekām, ļaujot apgūt apsūdzētajam spējas un prasmes, kas ļauj atpazīt riska situācijas, izvērtēt tās un izvēlēties sociāli pieņemamu reaģēšanas veidu, kā arī mainīt priekšstatus un uzskatu sistēmu, kas veicinās izmaiņas uzvedībā, kā arī novērsīs vardarbīgās izpausmes viņa uzvedībā.

[7.12] Nosakot sodu mēru, tiesa ņem vērā /pers. A/ atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus, un atzīst, ka par Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu viņš sodāms ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem, par Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, izdarīšanu viņš sodāms ar brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) gadiem un ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.

[7.13] Nosakot sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais /pers. A/ savu vainu noziedzīgajos nodarījumos pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas [1] un 125.panta trešās daļas [2] pilnībā atzina, izdarīto nožēloja, un izteica apņēmību nākotnē noziegumus vairāk neizdarīt, tādēļ atzīst, ka attiecībā pret viņu var tikt piemērots viņam labvēlīgais daļējas sodu saskaitīšanas princips.

Tiesa atzīst, ka, daļēji saskaitot noteiktos sodus, taisnīgs un izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem un apsūdzētā /pers. A/ personībai atbilstošs sods, ir brīvības atņemšana uz 4 (četriem) gadiem 1 (vienu) mēnesi un ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.

[7.14] No Valsts probācijas dienesta sniegtās informācijas secināms, ka uz 2021.gada 4.jūniju /pers. A/ pēc Kurzemes rajona tiesas 2020.gada 28.janvāra sprieduma ir izcietis 1 (vienu) probācijas uzraudzības dienu, jo no 2020.gada 10.augusta /pers. A/ piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums (lietas 2.sējuma 203.lapa).

Tādējādi saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu šajā krimināllietā noteiktajam sodam daļēji pievienojams neizciestais papildsods – probācijas uzraudzība, kas noteikts ar Kurzemes rajona tiesas 2020.gada 28.janvāra spriedumu.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu noteiktajam sodam daļēji pievienojot neizciesto papildsodu – probācijas uzraudzība, pēc Kurzemes rajona tiesas 2020.gada 28.janvāra sprieduma krimināllietā Nr.11151002319, galīgais sods /pers. A/ nosakāms brīvības atņemšana uz 4 (četriem) gadiem 1 (vienu) mēnesi un ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem 6 (sešiem) mēnešiem.

[7.14.1] Tiesa atzīst, ka nav pamata apsūdzētajam /pers. A/ neizciestā papildsoda – probācijas uzraudzība pēc iepriekš minētā sprieduma aizstāt ar brīvības atņemšanu atbilstoši Krimināllikuma 45.1 panta nosacījumiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 45.1 panta sesto daļu ja notiesātais vai persona, kurai papildsods noteikts ar prokurora priekšrakstu par sodu, papildsoda izciešanas laikā izdara jaunu noziedzīgu nodarījumu, tiesa neizciesto papildsoda laiku aizstāj ar brīvības atņemšanu un nosaka galīgo sodu saskaņā ar šā likuma 51. un 52.panta noteikumiem.

No lietā esošas informācijas konstatējams, ka Kurzemes rajona tiesas 2020.gada 28.janvāra spriedums krimināllietā Nr.11151002319 stājies spēkā 2020.gada 11.februārī. /pers. A/ tika atbrīvots pēc pamatsoda izciešanas pēc minētā sprieduma 2020.gada 8.augustā.

Jaunus noziedzīgus nodarījumus apsūdzētais /pers. A/ izdarījis 2020.gada 27.maijā un 2020.gada jūnijā, t.i., laikā, kad vēl nebija uzsācis izciest pamatsodu pēc minētā sprieduma.

Atbilstoši Krimināllikuma 45.1 panta ceturtajai daļai ja probācijas uzraudzība piemērota kopā ar brīvības atņemšanu, tā izpildi uzsāk pēc pamatsoda izciešanas.

[7.15] Izvērtējusi lietas apstākļus kopumā, tiesa atzīst, ka apsūdzētajam pēc Krimināllikuma 125.panta trešās daļas nav piemērojams sankcijā alternatīvā formā paredzētais papildsods – mantas konfiskācija, jo, lai piemērotu mantas konfiskāciju, ir jānorāda konkrēta konfiscējamā manta, kas izriet no Krimināllikuma 42.panta trešās daļas noteikumiem. Šajā kriminālprocesā apsūdzētā /pers. A/ mantai arests nav uzlikts.

[8] Apsūdzētajam /pers. B/ nosakāmais soda veids un mērs.

[8.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētā /pers. B/ izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 313.panta otrās daļas klasificējams kā mazāk smags noziegums.

Apsūdzētais izdarījis mazāk smagu noziegumu, iepriekš neapsolīti slēpjot sevišķi smaga nozieguma pēdas, tā apgrūtinot sevišķi smaga nozieguma atklāšanu un izmeklēšanu. Noziegums vērsts pret jurisdikciju.

Krimināllikuma 313.panta otrās daļas sankcija par konkrētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu paredz sodu ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai piespiedu darbu, vai naudas sodu.

[8.2] Vērtējot /pers. B/ personību, tiesas sēdē pārbaudot personu raksturojošu informāciju, noskaidrots, ka apsūdzētajam ir vidējā izglītība, apgādājamo nav, bez pastāvīgas dzīvesvietas, bez noteiktas nodarbošanās, agrāk sodīts, sodāmība dzēsta. Vienlaikus tiesa atzīst, ka agrākā sodāmība nerada juridiskas sekas Krimināllikuma izpratnē, jo ir atzīstamas par dzēstām, un /pers. B/ – par nesodītu personu nozieguma izdarīšanas laikā.

Tiesa novērtē to, ka /pers. B/ nav izdarījis jaunus noziedzīgus nodarījumus kopš šajā lietā izskatāmā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas.

No tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem konstatējams, ka apsūdzētajam ir veselības problēmas un šobrīd tiek kārtota invaliditāte, kā arī veselības problēmu dēļ strādā tikai gadījuma darbus.

[8.3] Par apsūdzētā /pers. B/ atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu tiesa attiecībā uz viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 313.panta otrās daļas atzīst to, ka viņš izdarītajā vaļsirdīgi atzinies un nožēlo izdarīto.

[8.4] Saskaņā ar Krimināllikuma 48.pantu atbildību pastiprinošus apstākļus tiesa nekonstatē.

[8.5] Izvērtējot /pers. B/ piemērojamā soda veidu un mēru, tiesa par atbilstīgu un samērīgu soda mērķim un soda veida ietekmējošajiem apstākļiem apsūdzētajam uzskata sodu brīvības atņemšanas veidā. Tiesa uzskata, ka soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglākiem soda veidiem.

[8.5.1] Nosakot /pers. B/ piemērojamā soda veidu, tiesa ņem vērā apsūdzētā personību, izteikto attieksmi pret izdarīto, pausto nožēlu, raksturojošās ziņas.

Izvērtējot Krimināllikuma 313.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļus, tiesa atzīst, ka attiecībā pret /pers. B/ nav nepieciešams piemērot sodu, kas būtu saistīts ar ilgstošu viņa izolāciju no sabiedrības, un taisnīgs un noziedzīgā nodarījuma raksturam un apsūdzētā personībai atbilstošs sods ir īslaicīgas brīvības atņemšanas veidā, jo tieši šāds soda veids spēs apsūdzēto ne tikai sodīt, bet arī panākt, ka apsūdzētais un citas personas pildīs likumu un atturēsies no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Izvērtējot /pers. B/ personību un ziņas par veselības stāvokli, tiesa atzīst, ka apsūdzētajam nav piemērojams piespiedu darbs.

Atbilstoši Krimināllikuma 35.pantā definētajam soda mērķim un, ievērojot Krimināllikuma 46.panta otrajā daļā noteiktos soda noteikšanas vispārīgos principus, tiesa atzīst, ka /pers. B/ par noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 313.panta otrās daļas sodāms ar īslaicīgu brīvības atņemšanas sodu.

[8.5.2] Nosakot sodu mēru, tiesa ņem vērā /pers. B/ atbildību mīkstinošu apstākli, to, ka nav konstatēti atbildību pastiprinoši apstākļi, un atzīst, ka par Krimināllikuma 313.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu viņš sodāms ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 20 (divdesmit) dienām.

[9] Kaitējuma kompensācija.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 350.panta pirmo daļu kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu.

[9.1] Par cietušo kriminālprocesā ir atzīta Nodrošinājuma valsts aģentūra, kuras pārstāvis pieteicis kaitējuma kompensāciju attiecībā uz noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 185.panta pirmās daļas [1], 71,33 euro apmērā, zaudējumi nav atlīdzināti (lietas 1.sējuma 28.-29.lapa). Apsūdzētais /pers. A/ cietušās pieteikto kaitējuma kompensāciju atzina pilnībā.

[9.2] Izvērtējot cietušās Nodrošinājuma valsts aģentūras pieteikto mantiskā zaudējuma kompensāciju, kā arī ņemot vērā, ka apsūdzētais /pers. A/ to atzīst, tiesa secina, ka pieteiktā materiālā kaitējuma kompensācija 71,33 euro apmērā ir pamatota un piedzenama pilnā apmērā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 528.panta pirmās daļas 9.punktu apsūdzētajam /pers. A/ nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei daļā par kaitējuma kompensācijas segšanu 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas un pienākumu iesniegt tiesai dokumentus par kaitējuma kompensācijas atlīdzināšanu.

[10] Piemērotie drošības līdzekļi.

[10.1] /pers. A/ ar Kurzemes rajona tiesas izmeklēšanas tiesnese s L.Vīksnas 2020.gada 12.augusta lēmumu piemērots drošības līdzeklis apcietinājums. Tiesa atzīst, ka apsūdzētajam /pers. A/ apcietinājums saglabājams līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai, tā garantējot sprieduma izpildi

(lietas 2.sējuma 35.lapa).

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu brīvības atņemšanas soda laikā /pers. A/ ieskaitāms šajā kriminālprocesā aizturēšanā pavadītais laiks no 2020.gada 10.augusta plkst.22.40 līdz 12.augusta plkst.9.36, kas atbilst 2 (divām) brīvības atņemšanas dienām, un apcietinājumā pavadīto laiku no 2020.gada 12.augusta (lietas 2.sējuma 1.lapa).

[10.2] /pers. B/ ar 2020.gada 15.augusta lēmumu piemērotais drošības līdzeklis - pieteikšanās noteiktā laikā policijas iestādē, saglabājams līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai, tā nodrošinot sprieduma izpildi, kā arī ņemot vērā ziņas par apsūdzētā personību (lietas 2.sējuma 124.lapa).

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu brīvības atņemšanas soda laikā /pers. B/ ieskaitāms aizturēšanā pavadītais laiks no 2020.gada 14.augusta plkst.19.10 līdz 15.augusta plkst.17.00, kas atbilst 1 (vienai) brīvības atņemšanas dienai (lietas 2.sējuma 114.lapa).

[11] Lietiskie pierādījumi.

Saskaņā ar Krimināllikuma 70.12 panta otro daļu un Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 2.punktu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas priekšmets –lāpsta (iepakojums ar drošības uzlīmi L^{14}-0819790) – pēc sprieduma spēkā stāšanās konfiscējama un iznīcināma.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499., 511., 512., 520., 527. - 531.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

/pers. A/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 185.panta pirmajā daļā, un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem.

/pers. A/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 125.panta trešajā daļā, un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) gadiem un ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, sodu /pers. A/ noteikt – brīvības atņemšana uz 4 (četriem) gadiem 1 (vienu) mēnesi un ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu noteiktajam sodam daļēji pievienot neizciesto papildsodu – probācijas uzraudzība, pēc Kurzemes rajona tiesas 2020.gada 28.janvāra sprieduma krimināllietā Nr.11151002319, un galīgo sodu /pers. A/ noteikt – brīvības atņemšana uz 4 (četriem) gadiem 1(vienu) mēnesi un ar probācijas uzraudzību uz 2 (diviem) gadiem 6 (sešiem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu brīvības atņemšanas soda laikā /pers. A/ ieskaitīt šajā kriminālprocesā aizturēšanā pavadīto laiku no 2020.gada 10.augusta plkst.22.40 līdz 12.augusta plkst.9.36, kas atbilst 2 (divām) brīvības atņemšanas dienām, un apcietinājumā pavadīto laiku no 2020.gada 12.augusta.

/pers. A/ ir pienākums nākamajā darba dienā pēc atbrīvošanas no brīvības atņemšanas iestādes ierasties Valsts probācijas dienesta teritoriālajā struktūrvienībā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai, lai pieteiktos papildsoda – probācijas uzraudzība – izpildes uzsākšanai.

/pers. A/ piemēroto drošības līdzekli – apcietinājumu – atcelt pēc sprieduma spēkā stāšanās.

/pers. B/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 313.panta otrajā daļā, un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 20 (divdesmit) dienām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta ceturto daļu brīvības atņemšanas soda laikā /pers. B/ ieskaitīt aizturēšanā pavadīto laiku no 2020.gada 14.augusta plkst.19.10 līdz 15.augusta plkst.17.00, kas atbilst 1 (vienai) brīvības atņemšanas dienai.

Īslaicīgas brīvības atņemšanas soda izpildi uzdots veikt Ieslodzījuma vietu pārvaldei.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 15.panta otro daļu uzlikt par pienākumu /pers. B/ labprātīgi ierasties īslaicīgas brīvības atņemšanas soda izciešanai Ieslodzījuma vietu pārvaldes norādītajā laikā un vietā.

/pers. B/ piemēroto drošības līdzekli – pieteikšanās noteiktā laikā policijas iestādē – atcelt pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Piedzīt no /pers. A/ cietušās Valsts nodrošinājuma aģentūra labā materiālā kaitējuma kompensāciju par mantisko zaudējumu 71,33 EUR (septiņdesmit viens euro un 33 centi).

Noteikt /pers. A/ kaitējuma kompensācijas labprātīgai izpildei termiņu 30 (trīsdesmit) dienas no tiesas sprieduma spēkā stāšanās dienas, uzliekot par pienākumu maksājumu apliecinošu dokumentu iesniegt Kurzemes rajona tiesas Ventspilī kancelejā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 70.12 panta otro daļu un Kriminālprocesa likuma 240.panta pirmās daļas 2.punktu lietiskos pierādījumus – lāpsta (iepakojums ar drošības uzlīmi L^{14}-0819790) – pēc sprieduma spēkā stāšanās konfiscēt un iznīcināt.

Spriedumu daļā par sodu, kaitējuma kompensāciju vai pieļautiem procesa pārkāpumiem var pārsūdzēt vai protestēt desmit dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību vai protestu Kurzemes rajona tiesā.

Pilns spriedums pieejams no 2021.gada 22.jūnija.

Tiesnese G.Troika